

Fietstocht “4 dorpen, 1 tocht”

Fietsen verbindt,
van Zaamslag tot Overslag!

ROUTE:

4 dorpen, 1 tocht: samen op de fiets door Zaamslag, Zuiddorpe, Overslag en Koewacht

De dorpsraden van Zaamslag, Zuiddorpe, Overslag en Koewacht organiseerden gezamenlijk de Fietstocht '4 dorpen, 1 tocht' op zaterdag 5 september 2026. Dit boekje is bestemd voor u als deelnemer. Hierin vindt u de route, en informatie over de verschillende dorpen en hun bijzonderheden.

Met dit initiatief laten de 4 dorpen zien wat samenwerking kan opleveren: een gezellige, gezonde en verbindende activiteit waarbij deelnemers kennismaken met de unieke kwaliteiten van ieder dorp.

De route (circa 47 km) voert deelnemers langs en door de 4 dorpen. Onderweg worden fietsers niet alleen gastvrij ontvangen, maar krijgen zij ook meer informatie over de geschiedenis, bezienswaardigheden en bijzondere plekken die de dorpen kenmerken.

De route kan gestart worden in elk dorp. Bij elk startpunt is er ook gelegenheid om te pauzeren, en gebruik te maken van de sanitaire voorzieningen.

Deze fietstocht is een prachtig voorbeeld van wat er kan ontstaan wanneer inwoners en dorpsraden samen initiatief nemen. 4 dorpen die de handen ineenslaan om hun eigen identiteit, geschiedenis en gastvrijheid te laten zien aan inwoners en bezoekers uit de regio. Wij willen hiermee mensen in beweging brengen, letterlijk én figuurlijk."

Veel fietsplezier!

Met vriendelijke groet,
De voorzitters van de organiserende dorpsraden,

Ko Houg (Zaamslag)
Gerrie Agterhuis (Koewacht)
Els van de Vijver (Zuiddorpe)
Jan Piot (Overslag)

Mede mogelijk gemaakt door:
Gemeente Terneuzen (2026)

Terneuzen

Zaamslag

Welkom 'op' Zaamslag, zoals we hier zeggen.
Ooit was het gebied hier een groot eiland, omgeven door watergangen.

Nog altijd is Zaamslag een relatief groot postcodegebied; het bestaat dus niet alleen uit het dorp maar ook uit veel land eromheen met gehuchten als Veer, Val, Reuzenhoek, Griete... Het gehele gebied kent ongeveer 2755 inwoners.

In de middeleeuwen was hier een fors kasteel, waarvan nu nog de zogenaamde Torenberg over is. Dit bergje was de hoofdburcht waarop een woontoren stond. Het kasteel bestond sinds ongeveer 1100 en de woontoren werd als laatste restant afgebroken in 1697. Nu kun je door de wijk wandelen vanaf de straat Voorburcht en rondom de kasteelberg (motte) een rondje maken. Informatiepanelen vertellen je de fascinerende geschiedenis.

In de dertiende en veertiende eeuw waren hier boerderijen en gebouwen van de Tempelierenorde, de Hospitaalorde, de cisterciënzer monniken, een parochiekerk en een omwalde pastorie. Al die katholieke invloed ten spijt werd het dorp na de Vrede van Munster (1648) een kenmerkend protestants dorp.

In de strijd met Spanje is Zaamslag geheel vernield, onder andere door militaire inundaties (onder water zetten). Na het sluiten van de vrede bouwden de dorpelingen het huidige dorp op, in eerste instantie vaak nog met puin van de middeleeuwse gebouwen. In het museum Heerlijkheid Zaemslacht kunt u dat verleden nog goed ontdekken.

En actief bleven de dorpelingen. Het plattelandsdorp kende en kent een cultuur van ondernemerschap. Er zijn veel winkels en voorzieningen in Zaamslag en we zetten ons graag in om dat op peil te houden. De ondernemersvereniging ZAVO (Zaamslag Vooruit) is al opgericht in 1948. Ieder jaar zorgt de ZAVO onder andere voor de fraaie bloembakken op en rond het Plein, die aan de lantaarnpalen hangen.

Kom gerust eens terug naar Zaamslag. Bezoek de winkels, loop de wandeling die op het bord Welkom in Zaamslag staat (op het Plein tussen kerk en voormalig gemeentehuis).

We verwelkomen u graag!

Koewacht

voormalig vlassersdorp op de grens

In de vorige eeuw was het overgrote deel van de bevolking van Koewacht direct of indirect betrokken bij de vlasindustrie. Momenteel is er nog maar een bedrijf actief, Vlasbedrijf Van Gremberghe op Nieuwemolen.

Van de rijke geschiedenis zijn nog veel elementen zichtbaar, zoals de voormalige Spaanse forten in de Staatse en Spaanse Linie uit de Tachtigjarige Oorlog. Een mooie fietsroute over de fortendijk verbindt deze forten. Het Arduinland, het Groote Gat en de Konijnenputten zijn mooie kreken, overblijfselen van de onderwaterzettingen van de polders tijdens de oorlogen met Frankrijk in de 17de en 18de eeuw. Ook de Boschkreek met het trekvlot ligt in een fraai wandelgebied, aansluitend aan de dorpskern.

In 1914 zijn bij het begin van de Eerste Wereldoorlog veel Belgische vluchtelingen in Koewacht de grens overgekomen. Bijna vier jaar lang hebben de Duitsers de grens afgesloten met de Dodendraad (2000 volt), die dwars door de dorpskern liep. Langs de Tragel zijn op het tracé van de Dodendraad krokussen geplant die ieder jaar bloeien en in het dorp is de herinnering aan deze afscheiding zichtbaar gemaakt met witte stoeptegels met daarop prikkeldraden en een klaproosje.

Deze oorlog heeft ook een scheiding van de parochie teweeggebracht, zodat er aan beide zijden van de grens een kerk staat. Omdat de kerk destijds op Belgisch grondgebied lag, moesten inwoners van Nederlandse Koewacht een nieuwe kerk bouwen, waaraan iedereen verplicht meewerkte. Deze kerk vierde in 2022 haar 100-jarig bestaan, samen met het 20-jarig jubileum van de dorpsraad, met een foodtruckfestival dat inmiddels een jaarlijkse traditie is geworden.

De verbondenheid met het Belgische deel van Koewacht is echter gebleven en symbool daarvan is het beeld 'De Kus' op de grens met Stekene. Verder herinnert het voormalige cisterciënzerklooster Ten Haghen aan een rijk religieus verleden. Een lokaal bier draagt nog altijd die naam.

Ook de Tweede Wereldoorlog liet sporen na. In 1945 viel een V-2 raket in de Nieuwstraat met vier doden en een aantal gewonden; wij herdenken ze ieder jaar op 4 mei.

De luchtwachtstoren in Koewacht behoort tot het erfgoed uit de Koude Oorlog; deze moet hoognodig gerestaureerd worden.

Koewacht biedt daarnaast voorzieningen als een openluchtzwembad (1969), restaurants, winkels en een fietscafé. Het dorp is trots op de evenementen als de jaarmarkt, de meikermismarkt en de Wim Hendriks Wielertrofee. Café Benelux vormt daarbij al jaren een centrale ontmoetingsplek en uitvalbasis voor inwoners en bezoekers

Overslag

Een klein dorp met een groot hart!

Overslag is een prachtig grensdorp waar rust, natuur en gezelligheid samenkomen.

Omringd door mooie wandel- en fietsroutes is het de ideale plek om te genieten van het groene landschap en de gastvrije sfeer. Bezoekers en inwoners kunnen terecht bij Café Den Overslagh voor een gezellige ontmoeting, genieten van een lekkere maaltijd bij Stoffels Keuken, een smakelijke snack halen bij Frituur De Grenspost, of zich laten verwennen met een heerlijk ijsje van Patsy's IJs.

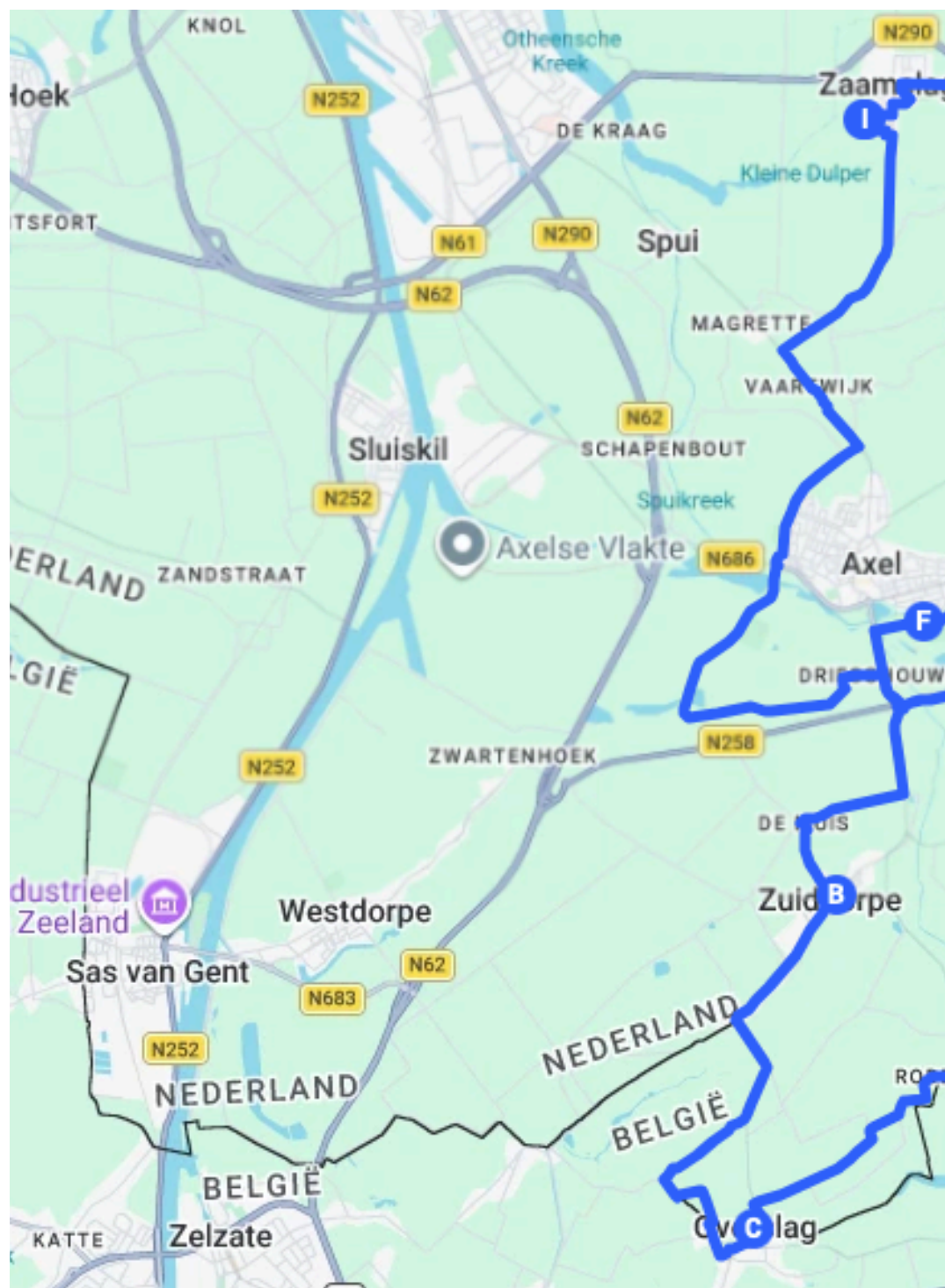
Voor gezinnen is er een leuk speeltuintje waar kinderen naar hartenlust kunnen spelen. Daarnaast herinnert het kunstwerk de 'Grenzeloze Tweeling' (Dorpsstraat) aan de bijzondere verbondenheid tussen Nederland en België, die zo kenmerkend is voor Overslag.

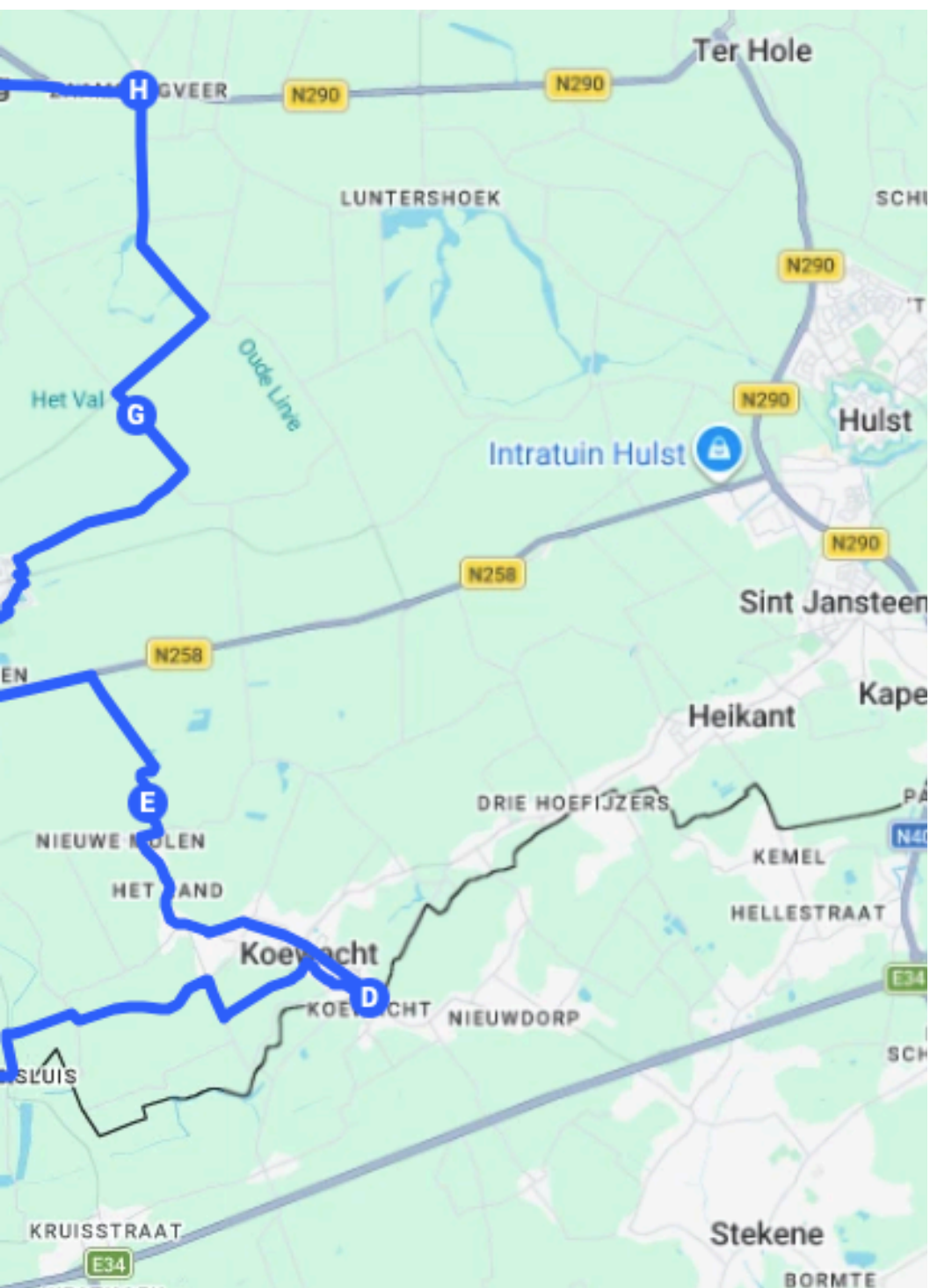
De Wijkwerking Overslag organiseert elk jaar activiteiten voor Koningsdag en Moederdag, en de jaarlijkse herdenking van alle oorlogsslachtoffers tijdens de Nationale Wapenstilstand (B) in november.

En samen met andere Overslagse verenigingen wordt ook elk jaar een grootse kerstmarkt georganiseerd!

Overslag is meer dan een dorp; het is een warme gemeenschap waar natuur, ontspanning en verbondenheid hand in hand gaan. Een plek waar inwoners trots op zijn en waar bezoekers zich altijd welkom voelen.

Zuiddorpe

Het startpunt van de route in Zuiddorpe ligt aan een van de mooiste Dorpspleinen van Zeeuws-Vlaanderen met zijn eeuwenoude lindebomen en rijksmonumenten. Onder andere de neogotische R.K. Kerk Heilige Maria Hemelvaart, die gebouwd is in 1886 naar een ontwerp uit 1885 van architect P.J. van Genk en verbouwd in 1917.

Centraal in de frontgevel is de entree uitbouw geplaatst met boven de deuren in een spitsboogveld een zandstenen reliëf, voorstellend de verschijning van Maria aan Bernadette in Lourdes. In 1888 zijn er op het kerkhof acht halfopen kapellen gebouwd in neogotische en Vlaamse stijl. Deze processiegang vormde, samen met de 'Lourdesgrot' een onderdeel van de Mariaverering in dit bedevaartsoord.

Zeven kapellen tonen de Zeven Smarten van Maria. De achtste, grotere kapel bevindt zich achter het koor van de kerk en toont het Heilig Hart van Maria.

Op het kerkhof bevindt zich het graf van twee Poolse soldaten, soldaat Rijnkiewicz 28 jaar en soldaat Gusman 20 jaar.

Kerkhof Zuiddorpe, de 7 Smarten van Maria (rijksmonument)

1. Simeons voorspelling

"Dit kind is een glorie voor het volk. De ziel van zijn moeder zal door een zwaard worden doorboord."

3. Jezus temidden van de leraren in de tempel

Maria zegt: "Kind, kijk met hoeveel smart wij naar je hebben gezocht."

5. Maria staat bij het kruis

Jezus ziet zijn moeder en zijn leerling Johannes en zegt: "Moeder, ziedaar uw zoon. Johannes, ziedaar uw moeder."

2. De vlucht naar Egypte

Herodes wil het kind doden.

4. Maria begeeft zich naar Golgota

Jezus ontmoet zijn moeder.

6. Jezus wordt van het kruis afgenomen

Maria in droefheid met de dode Jezus.

7. Jezus wordt in het graf gelegd

Ze legden Jezus in een graf in de rots. Maria zag toe hoe zijn lichaam werd neergelegd.

Wij bedanken onderstaande bedrijven en organisaties, voor het mede mogelijk maken van deze fietstocht....

St-Ludwina
Koewacht

Dees
De Echte Bakker

Kom gezellig langs in de winkel !

Onze openingstijden
woensdag 9u - 12u
donderdag 9u - 12u en 13u - 17u30
vrijdag 9u - 12u en 13u - 17u30
zaterdag 9u - 16u

Nieuwstraat 86 - 4576 AM Koewacht
0622960036

bestel uw boeket eenvoudig online
www.bloemensfeer.com

SLAGERIJ - TRAITEUR

EST.

1981

DE SMET

— KOEWACHT —

HAARSTYLISTE

Kelly Cool

+32 3 344 30 29 - KOEWACHT

partner
accountants

 **DROGISTERIJ
DOOLAEGE**

Nieuwstraat 55
4576 AJ Koewacht
Telfnr: 0114 769022

De dorpsraden van Zaamslag, Zuiddorpe, Overslag en Koewacht organiseerden gezamenlijk de Fietstocht '4 dorpen, 1 tocht' op zaterdag 5 september 2026.

Dit boekje met de route, informatie over de verschillende dorpen en hun bijzonderheden is bestemd voor de deelnemers. Het dient ook als naslagwerk.

De route kunt u ook digitaal downloaden op verschillende manieren: de route in PDF, in een GPX- of FIT-bestand, via de RouteYou-app (kanaal Gemeente Terneuzen) of via Google Maps.

Ga naar www.dorpsraadkoewacht.nl/events en download de route!

Contactgegevens:

Dorpsraad Zaamslag: g.dekker.veer@gmail.com

Dorpsraad Koewacht: camhoekman@hetnet.nl

Bewonersplatform Leefbaar Zuiddorpe: leefbaar.zuiddorpe@gmail.com

Wijkwerking Overslag NL/BE: slemaire@zeelandnet.nl